

Nr 1393

av fru Nilsson i Kristianstad m. fl.

om inrättande av en professur i invärtes medicinsk allergologi, m. m.

Allergiska symtom kan framkallas genom olika mekanismer. Gemensamt för dessa är att de på ett eller annat sätt har immunologisk bakgrund.

Ursprungligen menades med allergi ett förändrat reaktionssätt. Numera avses med ett allergiskt reaktionssätt ett sätt att reagera, som är överdrivet eller på annat sätt till skada för individen. Bakom detta ligger också immunologiska mekanismer. Kroppens immunsystem har viktiga funktioner att fylla, bland annat för infektionsförsvar och bekämpande av tumörceller. De allergiska sjukdomarna är emellertid ett exempel på att inte alla immunologiska funktioner är till nytta för organismen.

Begreppet allergisjukdomar omfattar en stor grupp sjukdomar med symtom från mycket skilda organ såsom ögon, luftrör, hud, mag- och tarmkanal. Många sjuka har symtom från flera organ samtidigt. Det gemensamma för allergisjukdomarna är att de anses utlösas av den s. k. *allergiska reaktionen*. Det betyder att en faktor i vår kropp träffar utifrån kommande ämnen av olika slag och vid deras sammanträffande uppstår denna reaktion. Detta sker efter det att organismen ökat i känslighet genom immunologiska mekanismer.

Allergikerna är bland de sjuka en åsidosatt majoritet. Detta kan bero på att allergigrupperna är olika från fall till fall. Det är i högsta grad fråga om individuella besvär och åkommor, där en stor mängd faktorer har avgörande betydelse för varje enskild patient.

Sjukdomens yttringar kräver från medicinsk synpunkt mycket lång behandlingstid, vilket ofta innebär flera år. För varje år stiger siffran över dem som har besvär av allergier. Detta kan bero på att vi i dag i allt större utsträckning tvingas utnyttja skilda syntetiska medel, plaster, läkemedel samt mer eller mindre väl dolda ingredienser i det vi äter eller smörjer in oss med. Allt detta och stigande föroreningar i vatten och luft kan mycket väl vara viktiga orsaker till den stigande allergifrekvensen i dagens samhälle. Å andra sidan kan denna ökning vara något skenbar och bero på att vi numera är betydligt mer medvetna om att många olika besvär kan ha sin grund i just allergi.

Man räknar med att 13–14 procent av Sveriges befolkning har så svåra besvär av allergi att man måste uppsöka läkare. Sjukhusens möjlighet att i dag ta emot personer med allergiska besvär är mycket små. Endast ett fåtal sjukhuskliniker genomför en kartläggning av patientens överkänslighet. För att läkaren skall kunna få kännedom om vad patienten är

överkänslig för krävs en noggrann och tidskrävande undersökning. Med hjälp av s. k. hyposensibilisering, dvs. upprepade injektioner med extrakt av ämnet/ämnena som patienten är allergisk emot, kan läkaren lindra allergin. Denna undersökning och behandling genomförs inte konsekvent. Vårdresurserna i dag är allmänt ansträngda, behandlingen passar inte alla, och kanske avbryter patienten själv denna på grund av den långa behandlingstiden.

Ett för allergiker grundläggande behov gällande hälso- och sjukvården inför 1980-talet är en professur i invärtesmedicinsk allergologi och en i barnallergologi. För att de alltmer omfattande allergisjukdomarna skall ägnas större uppmärksamhet krävs att dessa två tjänster inrättas. Härigenom skulle även tas större hänsyn till astma och allergisjukdomarna vid läkarnas vidareutbildning — yngre läkare måste stimuleras att utbilda sig inom allergisjukdomarnas område, varför det krävs normer och fasta tjänster. Någon bred, intensifierad forskning har heller icke tillräckligt uppmuntrats.

Att dagens läge är ohållbart framkom redan år 1966 i en utredning som utfördes på uppdrag av dåvarande medicinalstyrelsen. Utredningen gällde allergivårdens framtida organisation. Professur i allergiska hudsjukdomar är den enda ordinarie akademiska lärartjänst som finns i dag, hörande till allergisjukdomarnas område.

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär inrättande snarast möjligt av en professur i invärtesmedicinsk allergologi och en professur i barnallergologi samt medel för dessa professurer.

Stockholm den 25 januari 1974

ANNA-LISA NILSSON (c)

i Kristianstad

ALMA OLSSON (c)

i Helsingborg

MAJ PEHRSSON (c)